

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

3 Αυγούστου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 4894

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 1582

Τροποποίηση κανονισμού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία της Σχολής Επιστημών της Αγωγής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» («Education and Human Rights»).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141) και ειδικότερα τα άρθρα 79 έως και 88,

2. την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" (Α' 141) για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα»,

3. τις διατάξεις του ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83), όπως τροποποιήθηκαν,

4. το π.δ. 85/2013 «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών» (Α' 124),

5. τις διατάξεις του ν. 3374/2005 και ιδίως τα άρθρα 14 και 15 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσωρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189), όπως τροποποιήθηκε,

6. την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13-8-2007 «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» (Β' 1466),

7. την υπ' αρ. 1432/20-01-2023 απόφαση της Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α. με την οποία εγκρίθηκε ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α. (Β' 392),

8. την υπ' αρ. 722/30-05-2018 (Β' 2501) απόφαση Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α. με την οποία ιδρύθηκε το Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» («Education and Human Rights») του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία,

9. την υπ' αρ. 964/08-08-2018 (Β' 4170) απόφαση Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α. με την οποία εγκρίθηκε ο κανονισμός του Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» («Education and Human Rights») του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία,

10. την υπ' αρ. 983/29-12-2021 (Β' 324) απόφαση Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α. με την οποία εγκρίθηκε η τροποποίηση του κανονισμού του Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» («Education and Human Rights») του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία,

11. το απόσπασμα πρακτικού της Συνέλευσης του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του Ε.Κ.Π.Α. (συνεδρίαση 11η/04-05-2023),

12. το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α. (12η συνεδρία 06-07-2023),

13. το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζει:

Την τροποποίηση του Κανονισμού του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία της Σχολής Επιστημών της Αγωγής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» («Education and Human Rights»), από το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022 και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α., ως ακολούθως:

Άρθρο 1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΣΚΟΠΟΣ

1.1 Σκοπός του Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στο αντικείμενο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Εκπαίδευση και την κοινωνία γενικότερα. Το γνωστικό αυτό αντικείμενο εντάσσεται στις Επιστήμες της Αγωγής και στις Κοινωνικές Επιστήμες.

Το Πρόγραμμα αποτελεί συνέχεια του διακρατικού Κοινού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών που ιδρύθηκε το 1994 και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1995-1996. Το Πρόγραμμα αυτό με τίτλο «Συγκριτική Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του Πανεπιστημίου Αθηνών σε συνεργασία με το Institute of Education του Πανεπιστημίου του Λονδίνου. Την πρωτοβουλία για την ίδρυσή του είχε η καθηγήτρια Μαρία Ηλιού εκ μέρους του Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ την κύρια ευθύνη εκ μέρους του Institute of Education είχε η Eva Gamarnikow. Η Μαρία Ηλιού υπήρξε η πρώτη διευθύντρια του συγκεκριμένου Προγράμματος μέχρι και τη συνταξιοδότησή της το 2001. Ήδη από την αρχή της ίδρυσής του το Πρόγραμμα περιελάμβανε φοίτηση και στα δύο συνεργαζόμενα Ιδρύματα, δηλαδή στο Ε.Κ.Π.Α. και το ΙοΕ.

Από το 2001 το Πρόγραμμα αναμορφώθηκε και η διακρατική συνεργασία διευρύνθηκε υπό την ευθύνη της καθηγήτριας Γίτσας Κοντογιαννοπούλου - Πολυδωρίδη. Από το 2003 το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης άρχισε να προσυπογράφεται από το ΙοΕ, ενώ από το 2006 άρχισε να χορηγείται Ενιαίος τίτλος σπουδών από τα δύο Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Ε.Κ.Π.Α. και ΙοΕ). Το Πρόγραμμα αυτό υπήρξε το πρώτο Π.Μ.Σ. του Ε.Κ.Π.Α. που περιλάμβανε διεθνή συνεργασία και οδήγησε σε κοινό μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών.

Η συνεργασία συνεχίστηκε και μετά τη συγχώνευση του Institute of Education με το University College London το 2014 και ολοκληρώθηκε το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» λειτουργεί με νέο θεσμικό πλαίσιο από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 (Β' 2501/2018). Εφεξής το πρόγραμμα οργανώνεται και παρέχεται αποκλειστικά από το ΤΕΑΠΗ του Εθνικού και Καποδιστριακού Παν/μίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.). Έχει ήδη εικοσιπενταετή λειτουργία και πρόκειται για ένα από τα πρώτα διακρατικά μεταπτυχιακά προγράμματα.

Το Π.Μ.Σ. στοχεύει στην ανάπτυξη της θεωρίας, της έρευνας και της πρακτικής στην Εκπαίδευση και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Επιδιώκει να διαμορφώσει επιστήμονες και επαγγελματίες οι οποίοι συμμετέχουν στην έρευνα, στη διδασκαλία και στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών πολιτικών με έμφαση στην καταπολέμηση των κοινωνικών ανισοτήτων και στην εμπέδωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εκπαίδευση.

1.2 Το Π.Μ.Σ. οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών.

1.3 Οι τίτλοι απονέμονται από το Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία της Σχολής Επιστημών της Αγωγής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

1.4 Μαθησιακά αποτελέσματα:

Το Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» επιδιώκει να διαμορφώσει επιστήμονες και επαγγελματίες οι οποίοι/ες συμμετέχουν στην έρευνα, στη διδασκαλία και στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών πολιτικών με έμφαση στην καταπολέμηση των κοινωνικών ανισοτήτων και στην εμπέδωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εκπαίδευση, καθώς και να συμβάλει στην ενίσχυση των θεωρητικών γνώσεων και των ερευνητικών εμπειριών επαγγελματιών που ενδεχομένως ήδη εργάζονται σε συναφείς τομείς. Το περιεχόμενο του Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα μαθημάτων τα οποία εντάσσονται στις κοινωνικές και τις ανθρωπιστικές επιστήμες, στις επιστήμες της αγωγής και τις πολιτικές επιστήμες. Πιο συγκεκριμένα, οι ερευνητικοί χώροι στους οποίους εντάσσονται οι εκπονούμενες διπλωματικές είναι οι ακόλουθοι, μεταξύ άλλων (με αλφαβητική σειρά):

- Ανάλυση λόγου
- Διαπολιτισμική εκπαίδευση
- Διδασκαλία της ελληνικής ως πρόσθετης γλώσσας
- Εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη
- Εκπαίδευση μειονοτήτων
- Εκπαιδευτική πολιτική και εκπαιδευτικοί θεσμοί
- Έμφυλες ταυτότητες
- Θεωρία ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Κοινωνική ψυχολογία
- Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης
- Κριτικός γραμματισμός
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση
- Πολυπολιτισμική εκπαίδευση
- Συγκριτική παιδαγωγική
- Φεμινιστική θεωρία
- Φυλετικές θεωρίες και ρατσισμός
- Φύλο και σεξουαλικότητα

Έμφαση μάλιστα δίνεται σε ποιοτικές και κριτικές προσεγγίσεις που προέρχονται από τους χώρους αυτούς.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα του Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» καθορίζονται με βάση το Ευρωπαϊκό και Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και τους Περιγραφικούς Δείκτες του Δουβλίνου για το επίπεδο 7. Κύριος στόχος του Π.Μ.Σ. ΕΑΔ είναι η γόνιμη και δημιουργική σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα, κάτι που διατρέχει τον προσδιορισμό τόσο των επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων που θέτουν όλα ανεξαιρέτως τα μαθήματά του, όσο και τους τρόπους με τους οποίους γίνεται προσπάθεια να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί. Ειδικότερα, δεδομένης της διεπιστημονικότητας του Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα», όπως αυτή περιγράφηκε προηγουμένως, τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα ποικίλλουν και θα μπορούσαν να συνοψιστούν εδώ ως εξής:

- Η σε βάθος κατανόηση και κριτική ερμηνεία κοινωνικών φαινομένων που σχετίζονται με κάθε είδους κοινωνικές διακρίσεις, καθώς και της ιστορικότητάς τους

- η αναλυτική και κριτική προσέγγιση των εκπαιδευτικών θεσμών και φορέων των σύγχρονων κοινωνιών

- η συνειδητοποίηση και ο αναστοχασμός πάνω στις συνθήκες και τις προκλήσεις που απαντούν στον χώρο της σύγχρονης εκπαίδευσης και οι οποίες συναρτώνται με την πολιτισμική ετερότητα

- ο προβληματισμός γύρω από το περιεχόμενο, την εξέλιξη και τους περιορισμούς της έννοιας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

- η κριτική συμμετοχή σε συζητήσεις που αφορούν θεματικές του Π.Μ.Σ.

- η σύνδεση θεωρίας και ερευνητικής, επαγγελματικής και ευρύτερα κοινωνικής πράξης

- ο σχεδιασμός και η εκπόνηση έρευνας σε θέματα σχετικά με τα αντικείμενα του Π.Μ.Σ.

- η εφαρμογή και ο δημιουργικός συνδυασμός θεωρητικών εννοιών και αναλυτικών εργαλείων για την ερμηνεία σωμάτων δεδομένων

- η δημιουργική και αποτελεσματική παρέμβαση με στόχο τη διαχείριση και την αντιμετώπιση καθημερινών συνθηκών και συμβάντων σε κοινωνικούς, επαγγελματικούς και εκπαιδευτικούς χώρους όπου αναδύονται ζητήματα σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις ταυτότητες και τις κοινωνικές ανισότητες

- ο σχεδιασμός και η πραγματοποίηση εκπαιδευτικών παρεμβάσεων με στόχο τον αναστοχασμό εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών πάνω στα ανθρώπινα δικαιώματα και τις κοινωνικές ανισότητες και ταυτότητες.

Οι παραπάνω μαθησιακοί στόχοι γίνεται προσπάθεια να επιτευχθούν μέσα από συγκεκριμένες διδακτικές και ερευνητικές πρακτικές στο πλαίσιο των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα», οι οποίες περιγράφονται στον Οδηγό Σπουδών, στα αναλυτικά περιγράμματα των μαθημάτων και αναπτύσσονται αναλυτικότερα στο eclass.

Συνοπτικά αναφέρονται οι εξής:

Η αναζήτηση, η μελέτη και η αναστοχαστική/κριτική προσέγγιση ελληνικής και ξένης βιβλιογραφίας σχετικής με τις θεματικές του εκάστοτε μαθήματος,

η παρουσίαση, η συζήτηση και η συγκριτική επεξεργασία ήδη υπαρχουσών ερευνών στην τάξη,

η συλλογή δεδομένων βάσει συγκεκριμένων μεθοδολογικών εργαλείων και αρχών ανάλογα με το περιεχόμενο και τις απαιτήσεις κάθε μαθήματος,

η συγγραφή ερευνητικών εργασιών ποικίλης έκτασης και θεματολογίας,

η εκπόνηση εργασιών σε ατομικό ή ομαδικό επίπεδο, οι προφορικές ή γραπτές εξετάσεις σε ύλη συναφή με το εκάστοτε μάθημα.

Πέρα από τις διδακτικές και ερευνητικές πρακτικές που αναφέρθηκαν ως εδώ, στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» ή συγκεκριμένων μαθημάτων προσκαλούνται για διαλέξεις ερευνητές/τριες που εργάζονται σε χώρους συναφείς με τις θεματικές του. Στόχος αυτών των διαλέξεων είναι οι φοιτητές/τριες αλλά και οι διδάσκοντες/ουσες να έρθουν σε επαφή με θεματικές, μεθόδους, ευρήματα και προβληματισμούς που θα ανανεώσουν τις γνώσεις τους και θα διευρύνουν περαιτέρω τους προβληματισμούς τους γύρω από την

εκπαίδευση και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ταυτόχρονα, γίνεται προσπάθεια να εμπλουτίζεται η βιβλιογραφία που έχουν στη διάθεσή τους οι φοιτητές/τριες και οι διδάσκοντες/ουσες μέσα από την απόκτηση καινούργιων τίτλων στη βιβλιοθήκη του σπουδαστηρίου και της Σχολής.

Άρθρο 2

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το ν. 4957/2022 είναι:

2.1 Σε επίπεδο Ιδρύματος αρμόδια όργανα είναι η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος.

2.2 Σε επίπεδο Τμήματος αρμόδια όργανα είναι:

2.2.1 Η Συνέλευση του Τμήματος. Αρμοδιότητες της Συνέλευσης είναι να:

α) Εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα ίδρυσης/τροποποίησης Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,

β) ορίζει τον/ην Διευθυντή/τρια και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής κάθε Π.Μ.Σ. του Τμήματος,

γ) εισηγείται εκπροσώπους για τον ορισμό των Επιτροπών Προγραμμάτων Σπουδών των Δ.Π.Μ.Σ. στα οποία συμμετέχει το Τμήμα,

δ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,

ε) αναθέτει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και δύναται να αναθέτει επικουρικό διδακτικό έργο σε Π.Μ.Σ. στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ.

στ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,

ζ) διαπίστωνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,

η) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),

θ) αναθέτει σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες τη διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου σπουδών του Τμήματος,

ι) ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

2.2.2 Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.)

Η Σ.Ε. αποτελείται από τον/την Διευθυντή/ντρια του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και ομότιμους καθηγητές/τριες, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

α) Καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαρασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),

β) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,
 δ) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών,

ε) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου,

στ) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,

ζ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

η) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

2.2.3 Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Προεδρεύει της Σ.Ε., συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

γ) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

δ) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος/η του προγράμματος και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2.3 Γραμματειακή υποστήριξη Π.Μ.Σ.

α) Η Γραμματεία του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία είναι αρμόδια για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ.

β) Ο/Η Γραμματέας του Τμήματος ορίζει υπάλληλο ή υπαλλήλους - ανάλογα με τον αριθμό των Π.Μ.Σ. και τον φόρτο εργασίας - ως αρμόδιο/ους για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.

γ) Το Π.Μ.Σ. μπορεί να προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, οι οποίοι

και πάλι βρίσκονται υπό την επιστοασία της Γραμματείας του Τμήματος.

Άρθρο 3

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

3.1 Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί/ές πτυχιούχοι, κάτοχοι τίτλου του Α' κύκλου σπουδών των Τμημάτων Επιστημών της Αγωγής και της Εκπαίδευσης ή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων από τον ΔΟΑΤΑΠ, ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και απόφοιτοι άλλων Τμημάτων ΑΕΙ συναφών προς το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων της αλλοδαπής.

3.2 Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων φοιτητών/τριών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε έως είκοσι πέντε (25). Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, την απορρόφηση των διπλωματούχων από την αγορά εργασίας.

3.3 Επιπλέον του αριθμού εισακτέων γίνεται δεκτό ένα (1) μέλος των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. κατ'έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

3.4 Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ., εισάγονται χωρίς εξετάσεις.

Άρθρο 4

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

4.1 Η επιλογή των φοιτητών/ριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α. και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού.

4.2 Κάθε Μάρτιο, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του Ε.Κ.Π.Α, δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και του Ίδρυματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο Π.Μ.Σ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

4.3 Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει επιτροπή εισαγωγής εισακτέων, η οποία αποτελείται τουλάχιστον από τρία (3) μέλη ΔΕΠ που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

4.4 Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

- Αίτηση συμμετοχής
- Βιογραφικό σημείωμα
- Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας
- Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών
- Αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων
- 2 Συστατικές επιστολές
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, εάν υπάρχουν
- Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν

- Πιστοποιητικό ελληνομάθειας ή επαρκής, διαπιστωμένη από την Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων του Π.Μ.Σ., γνώση της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψηφίους

- Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής

- Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας αγγλικής γλώσσας επιπέδου Γ2. Σε περίπτωση που ο/η υποψήφιος/α δεν διαθέτει το απαιτούμενο πιστοποιητικό γλωσσομάθειας, η γνώση της αγγλικής γλώσσας διαπιστώνεται με γραπτή εξέταση αντίστοιχου επιπέδου που διενεργείται από το Τ.Ε.Α.Π.Η.

- Δεύτερος πανεπιστημιακός τίτλος σπουδών, μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών, εάν υπάρχει

- Κείμενο εκδήλωσης κινήτρων για την υποψηφιότητα και φοίτηση στο Π.Μ.Σ.

4.5 Για τους/ις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:

Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα. Προκειμένου να αναγνωρισθεί ένας τίτλος σπουδών πρέπει:

- Το ίδρυμα που απονέμει τους τίτλους να συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών ιδρυμάτων, που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.,

- ο/η φοιτητής/τρια να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

4.6 Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται σε δύο στάδια. Κατά το πρώτο στάδιο εξετάζονται οι φάκελοι των υποψηφίων ως προς τη συνάφεια του πτυχίου προς το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και ως προς τις τυπικές προϋποθέσεις. Όσοι/ες δεν διαθέτουν πιστοποιητικό επάρκειας της αγγλικής γλώσσας, εξετάζονται στην αγγλική γλώσσα. Στη συνέχεια, όσοι/ες πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις καλούνται σε συνέντευξη από την Επιτροπή Επιλογής.

Κατά τη συνέντευξη αξιολογείται η όλη συγκρότηση και επιστημονική επάρκεια του/της υποψηφίου/ας, η κοινωνική του/της δραστηριότητα, καθώς και το ενδιαφέρον για την επιστημονική περιοχή του Π.Μ.Σ.

Η επιλογή των εισακτέων πραγματοποιείται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Βαθμός πτυχίου σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%)

- Μέσος όρος βαθμολογίας σε τρία προπτυχιακά μαθήματα σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%)

- Επίδοση σε Διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στον Α' κύκλο σπουδών σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%)

- Πιστοποιημένη γνώση δεύτερης ξένης γλώσσας σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%)

- Κατοχή δεύτερου πτυχίου Α' ή Β' κύκλου σπουδών σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%)

- Ερευνητική δραστηριότητα ή δημοσιεύσεις σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%)

- Υπόμνημα σχετικά με τα κίνητρα συμμετοχής στο Π.Μ.Σ. δέκα τοις εκατό (10%).

- Προφορική συνέντευξη σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%).

Μετά την ολοκλήρωση της επιλογής των Μ.Φ., καταρτίζεται «Πρακτικό Επιλογής» το οποίο περιγράφει όλες τις φάσεις της επιλογής. Ειδικότερα περιλαμβάνει:

α. Τον συνολικό αριθμό υποψηφίων,

β. τους επιτυχόντες της πρώτης φάσης επιλογής,

γ. τη συμμετοχή των υποψηφίων στη συνέντευξη,

δ. τη συνολική βαθμολογία όσων υποψηφίων πέρασαν το πρώτο στάδιο της επιλογής,

ε. την κατάταξη των υποψηφίων με βάση τη βαθμολογία που συγκέντρωσαν,

στ. τον πίνακα εξέτασης υποψηφίων στην αγγλική γλώσσα/βαθμολογία όσων προσήλθαν στην εξέταση,

ζ. την τελική κατάταξη υποψηφίων και

η. τον πίνακα των επιτυχόντων.

4.7 Με βάση τα συνολικά κριτήρια και την εισήγηση της Επιτροπής επιλογής η ΣΕ καταρτίζει τον Πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών/ριών και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση.

Οι επιτυχόντες/ούσες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. εντός τριάντα (30) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας (με μαθηματική στρογγυλοποίηση στην ακέραιη μονάδα της κλίμακας 100), εισάγονται οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών/τριών, θα κληθούν να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ. οι επιλαχόντες/ούσες (αν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

Άρθρο 5

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

5.1 Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών (Μ.Δ.Σ.) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία μπορεί να κατατεθεί μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των τεσσάρων (4) εξαμήνων και το αργότερο κατά την επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου.

5.2 Το Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» δεν προσφέρει τη δυνατότητα μερικής φοίτησης.

5.3 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του/της φοιτητή/τριας και έγκριση από τη Συνέλευση. Η παράταση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) εξάμηνο. Έτσι, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα πέντε (5) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

5.4 Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς τη Συνέλευση του Τμήματος, δύναται

να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού φοιτητή/τριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

5.5 Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από τη Σ.Ε., η οποία και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος.

Άρθρο 6 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

6.1 Το Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

6.2 Για την απόκτηση διπλώματος του Π.Μ.Σ. απαιτούνται συνολικά εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Όλα τα μαθήματα διδάσκονται εβδομαδιαίως και, κατά περίπτωση, περιλαμβάνουν σεμινάρια ή εργαστηριακές ασκήσεις. Κατά τη διάρκεια των σπουδών, κάθε μεταπτυχιακός/κή φοιτητής/τρια υποχρεούται να δηλώσει συνολικά εννέα (9) μαθήματα (τέσσερα υποχρεωτικά και πέντε επιλεγόμενα) συμπεριλαμβανομένων: Της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας με το Σεμινάριο παρουσίασης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής ερευνητικής πρότασης.

6.3 Η γλώσσα διδασκαλίας και συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική ή η αγγλική.

6.4 Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, συνδρομή στο διδακτικό, ερευνητικό ή εξεταστικό έργο του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

6.5 Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο τρίτο και στο τέταρτο εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με σαράντα (40) ECTS.

6.6 Υπάρχει δυνατότητα πρακτικής άσκησης, στο πλαίσιο της εκπόνησης της Διπλωματικής Εργασίας, μετά από συνεννόηση με τον/ην επιβλέποντα/ουσα. Σε αυτή την περίπτωση, δεν μεταβάλλονται οι πιστωτικές μονάδες της Διπλωματικής Εργασίας (40 ECTS).

6.7 Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης ή εξ αποστάσεως, σύμφωνα με την γίνενη νομοθεσία και όσα ορίζονται στο άρθρο 7 του παρόντος κανονισμού.

6.8 Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται ως εξής:

Α' εξάμηνο		
Μαθήματα/σεμινάρια υποχρεωτικά	Διδ. ώρες	ECTS
Μεθοδολογία έρευνας στο ελληνικό εκπαιδευτικό και κοινωνικό πλαίσιο	39	10
Κοινωνικές ανισότητες, Ανθρώπινα Δικαιώματα και Εκπαίδευση: Σύγχρονα θεωρητικά ζητήματα	39	10
Μαθήματα κατ' επιλογήν	Διδ. ώρες	ECTS
1 μάθημα κατ' επιλογήν	39	10
Σύνολο	117	30
Β' εξάμηνο		
Μαθήματα/σεμινάρια υποχρεωτικά	Διδ. ώρες	ECTS
Διεπιστημονικό σεμινάριο «Εκπαίδευση, δικαιώματα και ανισότητες»	39	10
Μαθήματα κατ' επιλογήν	Διδ. ώρες	ECTS
2 μαθήματα κατ' επιλογήν	78	20
Σύνολο	117	30
Γ' εξάμηνο		
Υποχρεωτική Διπλωματική εργασία	Διδ. ώρες	ECTS
Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία	-	20
Σεμινάριο υποστήριξης της ΜΔΕ	5	

Μαθήματα κατ' επιλογήν		
1 μάθημα κατ' επιλογήν	39	10
Σύνολο	44	30
Δ' εξαμήνου		
Υποχρεωτική Διπλωματική εργασία	Διδ. ώρες	ECTS
Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία	-	
Σεμινάριο υποστήριξης της ΜΔΕ	20	20
Εργαστήριο Μεθοδολογίας: Ανάλυση δεδομένων	24	
Μαθήματα κατ' επιλογήν	Διδ. ώρες	ECTS
1 μάθημα κατ' επιλογήν	39	10
Σύνολο	83	30

Β. Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων

1. Μαθήματα (80 ECTS)

1.1. Υποχρεωτικά μαθήματα α' εξαμήνου σπουδών (20 ECTS)

- Μεθοδολογία Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες (10 ECTS)

- Κοινωνικές ανισότητες, ανθρώπινα δικαιώματα και εκπαίδευση: Σύγχρονα θεωρητικά ζητήματα (10 ECTS)

1.2. Κατ' επιλογήν μαθήματα (50 ECTS)

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/ριες κατά τη διάρκεια της διетуός φοίτησης επιλέγουν πέντε (5) από τα παρακάτω προσφερόμενα μαθήματα:

- Γλώσσα και εκπαίδευση: 10 ECTS

- Διδακτικές πρακτικές και ετερότητες: 10 ECTS

- Έθνος και φυλή: 10 ECTS

- Εκπαίδευση και αειφορία: 10 ECTS

- Εκπαιδευτικοί θεσμοί και ιδιότητα του πολίτη: 10 ECTS

- Θεωρία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων: 10 ECTS

- Θηλυκότητες και αρρενωπότητες στον 21ο αιώνα: 10 ECTS

- Κείμενα και ταυτότητες: 10 ECTS

- Σχολική γνώση, εκπαιδευτικές πρακτικές και κοινωνικές ανισότητες: 10 ECTS

- Μειονότητες, μετανάστες, πρόσφυγες στην εκπαίδευση: 10 ECTS

- Ταυτότητες και ομάδες: Η συνάντηση του ψυχικού με το κοινωνικό: 10 ECTS

Τα μαθήματα επιλογής προσφέρονται στο χειμερινό ή το εαρινό εξάμηνο και στην αρχή κάθε εξαμήνου οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/ριες εγγράφονται στο Π.Μ.Σ. και δηλώνουν τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου εξαμήνου. Για τα μαθήματα επιλογής ο αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητών/ριών δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τρεις (3) και μεγαλύτερος από δεκαπέντε (15).

1.3 Μαθήματα από άλλα Π.Μ.Σ. του Ε.Κ.Π.Α.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/ριες έχουν επίσης τη δυνατότητα να επιλέξουν ένα μάθημα συναφές προς το αντικείμενο του Προγράμματος από άλλα συναφή Π.Μ.Σ. του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών μετά από έγκριση της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.

2. Διεπιστημονικό σεμινάριο (10 ECTS)

Οι φοιτητές/ριες κατά το πρώτο έτος σπουδών (β' εξαμήνου) συμμετέχουν υποχρεωτικά στο Διεπιστημονικό

Σεμινάριο «Εκπαίδευση, Δικαιώματα και Ανισότητες» (10 ECTS).

3. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (40 ECTS)

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (ΜΔΕ) εκπονείται κατά τη διάρκεια του 3ου και 4ου εξαμήνου σπουδών. Μπορεί να είναι είτε βιβλιογραφική έρευνα και μελέτη ενός θεωρητικού ζητήματος, είτε ερευνητική εργασία. Επίσης, μετά από έγκριση του/της επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας και της Συντονιστικής Επιτροπής, η ΜΔΕ μπορεί να περιλαμβάνει πρακτική άσκηση στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας υποστηρίζεται από σχετικό με τη ΜΔΕ σεμινάριο, καθώς και εργαστήριο μεθοδολογίας με αντικείμενο την ανάλυση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, το οποίο υποστηρίζει την έρευνα των φοιτητών/ριών.

Υποχρεωτικά Μαθήματα

Μεθοδολογία έρευνας στο ελληνικό εκπαιδευτικό και κοινωνικό πλαίσιο

Στόχος του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι ΜΦ την ικανότητα να συνθέτουν τις θεωρητικές προκείμενες με την ερευνητική πρακτική και τα εμπειρικά δεδομένα. Επιδιώκεται η θεωρητική, εννοιολογική και πρακτική αλληλοσυσχέτιση μεταξύ ερευνητικών ερωτημάτων, θεωρητικών επιλογών και επεξεργασίας εννοιών της έρευνας στην εκπαίδευση. Οι επιστημολογικές βάσεις διαφορετικών ερευνητικών προσεγγίσεων εξετάζονται μέσα από συγκεκριμένα επιστημολογικά παραδείγματα Παράλληλα, εξετάζονται κριτικά οι όροι παραγωγής της νέας γνώσης και η κοινωνική χρήση της τελευταίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην κριτική εξέταση της σχέσης του σχεδίου έρευνας με τη θεωρία και τα εμπειρικά δεδομένα που απορρέουν από το ερευνητικό ερώτημα. Το συγκεκριμένο μάθημα αποσκοπεί να καταστήσει τους ΜΦ ικανούς να συνδέουν τη θεωρία και τις υποκείμενες έννοιες με την κοινωνική και εκπαιδευτική έρευνα σε διαφορετικές παραδειγματικές προοπτικές - με έμφαση στην κατασκευή των κοινωνικών διακρίσεων.

Κοινωνικές ανισότητες, Ανθρώπινα Δικαιώματα και Εκπαίδευση: Σύγχρονα θεωρητικά ζητήματα

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στη θεωρία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και στις βασικές θεματικές που πραγματεύεται το Π.Μ.Σ. Αναπτύσσεται στις εξής ενότητες:

- Τα δικαιώματα: Έννοιες και ιστορία
- Τα δικαιώματα: Η θεμελίωση
- Τα δικαιώματα: Η αμφισβήτηση
- Οι πολιτικές ταυτοτήτων και οι διεκδικήσεις των νέων κοινωνικών κινήματων
- Η συζήτηση για τον αυτοπροσδιορισμό: Φύλο, σεξουαλικότητα, εθν(ο)τικότητα
- Η ομοφοβία στην εκπαίδευση και η συζήτηση για τα ΛΟΑΤΚΙ+ δικαιώματα
- Το παιδί ως υποκείμενο δικαιωμάτων
- Η εκπαίδευση ως δικαίωμα
- Θρησκευτική ελευθερία και εκκοσμίκευση
- Το περιβάλλον και η αειφορία ως δικαίωμα: Ανθρώπινα δικαιώματα και δικαιώματα της φύσης
- Περιβαλλοντική ανισότητα και περιβαλλοντική δικαιοσύνη: Έννοιες και κινήματα
- Κατ' επιλογήν μαθήματα
- Γλώσσα και εκπαίδευση

Η μελέτη της γλώσσας με τον διττό της ρόλο ως αντικείμενου αλλά και ως εργαλείου για την προσέγγιση της γνώσης που αναπτύσσεται στο πλαίσιο του σχολικού περιβάλλοντος αποτελούν τη στόχευση του συγκεκριμένου μαθήματος. Σε μια παγκόσμια και τοπική συγκυρία όπου γλώσσες και πληθυσμοί βρίσκονται σε συνεχή μετακίνηση, παιδιά και ενήλικες βιώνουν την ανάγκη να αποκτήσουν νέες δεξιότητες με επίκεντρο τη γλώσσα κοινωνιών υποδοχής με τη διατήρηση ή την απώλεια των γλωσσικών τους αφετηριών, εντάσσονται σε εκπαιδευτικά συστήματα που παρά τη μακροχρόνια έκθεσή τους σε πολύγλωσσους πληθυσμούς την τελευταία 30ετία δεν φαίνεται να έχουν μεταβληθεί σε μεγάλο βαθμό ως προς τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζονται τους πληθυσμούς αυτούς ή αντιμετωπίζουν το γλωσσικό μάθημα και τη γλωσσική διδασκαλία για όλους ανεξαιρέτως τους/ις μαθητές/ριές τους, στάσεις απέναντι στη γλώσσα αναπαράγουν μια ρητορική συχνά διχαστική και αντιεπιστημονική, μια κοινωνιολογική ανασκόπηση της διδασκαλίας γίνεται πιο επίκαιρη από ποτέ. Ο λόγος του/ης δασκάλου/δασκάλας σε συνδυασμό με τη γλώσσα των διδακτικών εγχειριδίων, τη δομή και τις προτάσεις αναλυτικών προγραμμάτων και τον τρόπο εφαρμογής τους στη διδακτική πράξη θα αποτελέσουν την αφετηρία για τη διερεύνηση φαινομένων και θεωρητικών προσεγγίσεων που σχετίζονται με τον ρόλο που διαδραματίζει η γλώσσα στην εκπαίδευση, οριοθετούν το επιστημονικό πεδίο της Εκπαιδευτικής Γλωσσολογίας και δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την καλλιέργεια ενός πολυγλωσσικού ήθους για όλους/ες τους/ις εμπλεκόμενους/ες στην εκπαιδευτική διαδικασία.

1. Σύντομη εισαγωγή στην Πολυγλωσσία: Πρώτες γλώσσες, δεύτερες, ξένες γλώσσες: Διαφοροποίηση εννοιών...

2. Πρώτες - δεύτερες γλώσσες: Ομοιότητες - διαφορές ως προς τη διαδικασία κατάκτησης, επίπεδα γλωσσομάθειας, τύποι ατομικής διγλωσσίας

3. Η σημασία της χρήσης της μητρικής γλώσσας στο σχολείο: Η έννοια της γλωσσικής ποικιλίας: Διαφορετικές μελέτες περίπτωσης

4. Δίγλωσσοι/ες μαθητές/ριες στο ελληνικό σχολείο

5. Βασική διαπροσωπική έναντι γνωστικής/ακαδημαϊκής ικανότητας: Η ανάπτυξη της γλωσσικής ικανότητας μέσα στο εκπαιδευτικό πλαίσιο

6. Προγράμματα γλωσσικής παρέμβασης για δίγλωσσους/ες μαθητές/ριες: Μια ιστορική αναδρομή

7. Παιδαγωγικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας

8. Τα κείμενα ταυτότητας στη γλωσσική διδασκαλία ευάλωτων μαθητικών πληθυσμών

9. Παιδαγωγικές παρεμβάσεις για δίγλωσσους/ες μαθητές/ριες: Η έννοια της διαγλωσσικότητας

10. Γλωσσική εκπαίδευση μαθητών/ριών με προσφυγικό υπόβαθρο: Μελέτες περίπτωσης για τη σχέση τυπικής/μη τυπικής εκπαίδευσης

11. Αναπτύσσοντας και υλοποιώντας στην πράξη ανοιχτά προγράμματα σπουδών.

Διδακτικές πρακτικές και ετερότητες

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η κριτική ανάλυση της έννοιας της ανομοιογένειας των σχολικών τάξεων στις πολλαπλές της εκφράσεις και στη σύνδεσή της με την έννοια της ετερότητας. Οι διδακτικές πρακτικές προσεγγίζονται στη σχέση τους με τις παιδαγωγικές θεωρίες (κριτική παιδαγωγική, θεσμική παιδαγωγική, διαπολιτισμική εκπαίδευση), την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και την θεσμική λειτουργία της εκπαίδευσης (αναλυτικά προγράμματα, εκπαιδευτική πολιτική). Εξετάζεται η σχέση μεταξύ του θεσμικού πλαισίου της εκπαίδευσης (αναλυτικά προγράμματα, εκπαιδευτική πολιτική) και της καθημερινής εκπαιδευτικής πράξης, μέσα από τη μελέτη επιμέρους περιπτώσεων και με τη βοήθεια αναλυτικών εργαλείων που προσφέρουν η εκπαιδευτική και κοινωνική ψυχολογία, η κοινωνική ανθρωπολογία και η παιδαγωγική θεωρία.

Στην πρώτη ενότητα του μαθήματος παρουσιάζονται οι τρόποι με τους οποίους σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και στις ΗΠΑ και τον Καναδά η καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική έχει απαντήσει στην πρόκληση που αποτελεί η διαχείριση της διαφοράς σε μια σχολική τάξη. Στη δεύτερη ενότητα η έμφαση του μαθήματος δίνεται στη συστηματική, αναλυτική, κριτική ανάγνωση συγκεκριμένων παιδαγωγικών πρακτικών μέσα από ποικίλο υλικό (βίντεο, καταγραφές, παιδαγωγικό υλικό, εργασίες μαθητών/τριών).

Το σεμινάριο οργανώνεται κάθε χρονιά γύρω από μια ερευνητική εστίαση που αποφασίζεται συλλογικά από την ομάδα. Οι θεματικές αφορούν τα ζητήματα διαχείρισης της ετερότητας στο σχολείο, το ρόλο των εκπαιδευτικών σε πλαίσια τυπικής ή μη τυπικής εκπαίδευσης, τη διαμόρφωση κοινοτήτων μάθησης και πρακτικής. Η μορφή του σεμιναρίου λειτουργεί ως μια βιωματική εκπαιδευτική διαδικασία. Οι συμμετέχοντες/ουσες συνεισφέρουν μέσω των συστηματικών ημερολογιακών καταγραφών τους και του προσωπικού αναστοχασμού τους στην επεξεργασία των ερευνητικών ερωτημάτων της ομάδας και στη διαμόρφωση των εργαλείων της έρευνας. (οδηγοί συνέντευξης).

Στο τέλος του εξαμήνου, οι φοιτητές/τριες συμμετέχουν ως συμμετοχικές παρατηρήτριες/ές στη Θεματική

εργαστηριακή Βδομάδα «Διαπολιτισμική εκπαίδευση» που διοργανώνεται από τη διδάσκουσα στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών για φοιτήτριες/τές 3ου έτους. Με τον τρόπο αυτό έχουν την ευκαιρία να αναλύσουν μια πανεπιστημιακή διδακτική πρακτική για τα θέματα ετεροτήτων στην εκπαίδευση και να εξοικειωθούν στη μεθοδολογία της εκπαιδευτικής έρευνας δράσης. Στην εργασία τους αποτυπώνουν αυτή τη δραστηριότητα μέσω αναστοχαστικών ημερολογιακών καταγραφών και σύνδεσής τους με τη θεωρητική γνώση.

Έθνος και φυλή

Το μάθημα πραγματεύεται την ανάδυση και εξέλιξη της έννοιας της «φυλής», καθώς αυτή μετατρέπεται από εργαλείο ανθρωπολογικής ταξινόμησης σε κριτήριο φυλετικής κατηγοριοποίησης και στη συνέχεια σε μέτρο κοινωνικής ιεράρχησης και αποκλεισμού.

Οι επιμέρους θεματικές περιλαμβάνουν: Τη γένεση του ευρωπαϊκού ρατσισμού, τη συνάρτηση της ιδέας της φυλετικής ιδιαιτερότητας με την ανακάλυψη του Νέου Κόσμου, με την ευρωπαϊκή αποικιοκρατία αλλά και με την ιδέα της επιστροφής στη μητέρα Ασία, καθώς και το ρόλο του ρατσισμού στην συγκρότηση των ευρωπαϊκών εθνών.

Εξετάζονται επίσης τα επιχειρήματα των φυλετικών θεωριών από τα μέσα του 19ου αιώνα μέχρι και το τέλος του ναζισμού, με ιδιαίτερη έμφαση στις φυλετικές (ανθρωπολογικο-βιολογικές) θεωρίες του 19ου αιώνα, στον ρατσισμό του 20ού αιώνα (πρακτικές φυλετικών διακρίσεων, διωγμών και εξολόθρευσης) και στις παραλλαγές του σύγχρονου ρατσισμού στη λεγόμενη «μεταναζί εποχή».

Τέλος, διερευνώνται οι συνέπειες του ρατσισμού στα εκάστοτε ιστορικά τους συμφραζόμενα (Ολοκαύτωμα, γενοκτονίες, εθνοκαθάρσεις, διωγμοί μειονοτήτων, ξενοφοβία, βίαιες εθνικιστικές ή εθνοτικές κινητοποιήσεις) και στο πώς αυτές επηρεάζουν τη συλλογική συνείδηση, ιδιαίτερα μέσω των εκπαιδευτικών θεσμών.

Εκπαίδευση και Αειφορία

Το μάθημα εισάγει τους/ις φοιτητές/τριες σε διάφορα ζητήματα που αναδύονται σε σχέση με την εκπαίδευση για την αειφορία. Αναλύονται η έννοια της αειφορίας καθώς και οι βασικές έννοιες του περιβάλλοντος, της φύσης, της οικολογίας και της οικονομικής ανάπτυξης που προσδιορίζουν την εκπαίδευση αυτή. Διερευνώνται η στοχοθεσία, η θεματολογία και τα χαρακτηριστικά του πεδίου αυτού υπό το πρίσμα των σύγχρονων περιβαλλοντικών ζητημάτων και κοινωνικοπολιτικών κινήματων. Εξετάζονται οι κοινωνικές ανισότητες και τα δικαιώματα του ανθρώπου και της φύσης σε σχέση με κομβικά ζητήματα, όπως η κλιματική αλλαγή, η τροφή, η κατανάλωση και η περιβαλλοντική μετανάστευση. Παράλληλα οι φοιτητές/τριες εξοικειώνονται με συμμετοχικές μεθόδους διδασκαλίας και μάθησης ώστε να είναι σε θέση να επεξεργάζονται ζητήματα του περιβάλλοντος και της αειφορίας σε διάφορα μαθησιακά περιβάλλοντα.

Συγκεκριμένα, οι ενότητες του μαθήματος διαρθρώνονται ως εξής:

1. Οι έννοιες της φύσης και του περιβάλλοντος
2. Η έννοια της αειφορίας

3. Η εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία
4. Η κλιματική αλλαγή
5. Η παραγωγή και κατανομή τροφής
6. Η κατανάλωση
7. Η περιβαλλοντική μετανάστευση
8. Η επιστημονική έρευνα σε σχέση με τα παραπάνω ζητήματα

9. Η μέθοδος της δομημένης συζήτησης
10. Η μέθοδος του ηθικού διλήμματος
11. Μέθοδοι και τεχνικές για την κοινότητα
12. Εφαρμογές των παραπάνω μεθόδων στην τυπική εκπαίδευση

13. Εφαρμογές των παραπάνω μεθόδων στη μη τυπική εκπαίδευση

Εκπαιδευτικοί θεσμοί και ιδιότητα του πολίτη

Το μάθημα αναλύει το ζήτημα της συγκρότησης των εκπαιδευτικών θεσμών ως πεδίο του δημόσιου χώρου και πολιτικής του κράτους. Ιδιαίτερα εξετάζεται η σχέση της εκπαίδευσης με τις διαδικασίες πολιτικής κοινωνικοποίησης, τη διαμόρφωση της ταυτότητας του πολίτη και τη συγκρότηση των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων. Το μάθημα αναπτύσσεται σε τέσσερις επιμέρους θεματικές ενότητες:

α. Ιστορική συγκρότηση των εθνικών εκπαιδευτικών συστημάτων και ο ρόλος της εκπαίδευσης υπό το πρίσμα των βασικότερων θεωριών κράτους.

β. Εθνική και μετα-εθνική ιδιότητα του πολίτη. Η εκπαίδευση ως κοινωνικό δικαίωμα και πολιτική κοινωνικοποίηση. Μορφές κοινωνικής και πολιτικής συμμετοχής και κοινωνία των πολιτών.

γ. Η διεθνής διακυβέρνηση των εκπαιδευτικών θεσμών στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης και των διαδικασιών της Ευρωπαϊκής ενοποίησης.

δ. Η εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα (ανάλυση επιλεγμένων πολιτικών σε συνάρτηση με τα ενδιαφέροντα των φοιτητών/τριών που συμμετέχουν στο μάθημα).

Θεωρία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Το μάθημα ιχνηλατεί τη γενεαλογία των εννοιολογήσεων και θεωρήσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων: Από το κλασικό «φυσικό δίκαιο» και τα «φυσικά δικαιώματα» στα ανθρώπινα δικαιώματα της νεωτερικότητας, τις σύγχρονες χρήσεις και καταχρήσεις τους και τα ανθρώπινα δικαιώματα ως υπόσχεση χειραφέτησης από την καταδυναστευση και εφελτήριο αντίστασης στα προνόμια της απόλυτης εξουσίας, σε εργαλειακές ρητορικές καταχρήσεις και καταστρατηγήσεις τους (π.χ. «ανθρωπιστικοί πόλεμοι»).

Ειδικότερα, το μάθημα εξετάζει τη φιλοσοφία των «δικαιωμάτων του ανθρώπου», ξεκινώντας από τις κλασικές απαρχές και τους Χομπς, Λοκ και Ρουσό, τη Γαλλική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη και την Ολυμπία ντε Γκουζ, την Αμερικανική Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας, τη Χάρτα Δικαιωμάτων, τη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας της Αϊτίης και την απαγόρευση της δουλείας. Προχωρά κατόπιν στις κριτικές του Χέγκελ και του Μαρξ, και στρέφεται προς την Χάνα Άρεντ, τον Λεβινάς, την αναδιατύπωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μετά από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, και, τέλος, στις κριτικές θεωρήσεις του Ζακ Ντερριντά, του Κώστα

Δουζίνα, της Τζούντιθ Μπάτλερ, του Ζακ Ρανσιέρ, και του Τζόρτζιο Αγκάμπεν.

Ακολουθώντας μια διεπιστημονική τροχιά, που περιλαμβάνει την πολιτική φιλοσοφία, την κριτική θεωρία, την πολιτισμική κριτική, τις σπουδές φύλου, τη μεταποικιακή θεωρία, τις σπουδές αναπηρίας, και την ψυχαναλυτική θεωρία, το μάθημα διερευνά την εδραίωση της φιλοσοφίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ιστορία του πολιτικού φιλελευθερισμού, καθώς και κριτικές, εναλλακτικές θεωρήσεις που έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο της σύγχρονης πολιτικής φιλοσοφίας.

Βασικός άξονας της προβληματικής είναι το ερώτημα του πώς συγκροτείται/ορίζεται/αναγνωρίζεται το «ανθρώπινο» των ανθρωπίνων δικαιωμάτων: Πώς, δηλαδή, ορίζεται και πώς περιορίζεται αυτό που δικαιούται αναγνώριση ως ανθρώπινο, πώς ορίζεται και πώς περιορίζεται η ανθρώπινη ιδιότητα και το (νομικό) υποκείμενο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ποιος/α έχει δικαίωμα να έχει δικαιώματα (Αρεντ) και ποιες σχέσεις εξουσίας ρυθμίζουν αυτή την απόφαση; Πόσο οικουμενικοί είναι αυτοί οι ορισμοί και σε τι είδους αποκλεισμούς εδράζονται;

Το ερώτημα σε ποιους/ποιες ανήκουν τα ανθρώπινα δικαιώματα συνδέεται άρρηκτα με τις κοινωνικές διακρίσεις που διέπουν την κοινωνική εμπειρία του ανήκειν, όπως είναι η φυλή και η εθνότητα, το φύλο, η σεξουαλικότητα, η κοινωνική τάξη και η οικονομική κατάσταση, η αρτιμέλεια και η αναπηρία, η ηλικία, κ.τ.λ. Μέσα από αυτή την προβληματική, θα εξετάσουμε τη σχέση των δικαιωμάτων με τις έννοιες της ελευθερίας, της ισότητας, της δικαιοσύνης και της αξιοπρέπειας. Επίσης, θα οδηγηθούμε σε ένα στοχασμό για τα δικαιώματα του ανθρώπου ως δικαιώματα των άλλων, δηλαδή σε έναν ηθικό και πολιτικό αναστοχασμό για τον οικουμενικό «άνθρωπο» του φιλελευθερισμού και τις ετερότητές του.

Ενότητες:

1. Οι παράδοξες όψεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
 2. Φυσικό δίκαιο, πολιτικό σώμα, κοινωνικό συμβόλαιο, πολιτειότητα
 3. Το αυτόνομο νεωτερικό υποκείμενο. Η έννοια της χειραφέτησης, κοσμοπολιτισμός, συνύπαρξη
 4. Η αφηρημένη έννοια του «ανθρώπου» και οι «εξαιρέσεις» (Επαναστάσεις και διακηρύξεις)
 5. Ανθρώπινα δικαιώματα του «άλλου» και η ηθική της ετερότητας
 6. Αναγνώριση, πολιτική της ταυτότητας, επιθυμία, διεκδικήσεις
 7. Κοινωνικοί αποκλεισμοί και σχέσεις εξουσίας, κινήματα
 8. Η συμβολή των σπουδών φύλου
 9. Η συμβολή των αναπηρικών σπουδών
 10. Μεταποικιακή κριτική και πολιτική
 11. Το υποκείμενο των δικαιωμάτων, η δημοκρατία ως διαρκές διακύβευμα
 12. Ελευθερία λόγου
 13. «Φύση» και τεχνολογία
 14. Τα δικαιώματα εν καιρώ πανδημίας
- Θηλυκότητες και Αρρενωπότητες στον 21ο αιώνα
- Σε αυτό το σεμινάριο εξετάζουμε την έμφυλη διάσταση της κοινωνικότητας, μέσα από το πρίσμα των

Κοινωνικών Επιστημών. Στη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών, τα νοήματα, τα οποία συνδέονται με τις αρρενωπότητες και τις θηλυκότητες διαμορφώνουν συνεχώς μεταβαλλόμενες κοινωνικές ιεραρχίες, σχέσεις διάκρισης αλλά και αποκλεισμούς. Η εδραίωση των πολιτικών ταυτότητας σε ένα περιβάλλον υπερποικιλότητας αναδεικνύει ομάδες με αιτήματα αναγνώρισης, που αντλούν από πραγματεύσεις και προκλήσεις στο διπολικό σχήμα του φύλου. Το φύλο (ως κατηγορία ανάλυσης) και η σεξουαλικότητα (ως σύνολο πρακτικών) είναι στο κέντρο των ενδιαφερόντων μας. Η διαμόρφωση των ομάδων σχετίζεται με τους τρόπους συγκρότησης των έμφυλων, ταξικών και φυλετικών εκδοχών διαφορετικών και (συχνά) ρευστών ταυτοτήτων. Η ποιοτική διάσταση των πρακτικών και η συνακόλουθη εξαγωγή νοημάτων από άτομα και ομάδες εξαρτώνται από τις κοινωνικές σχέσεις, τα δίκτυα και τους πόρους, που κάθε φορά μπορούν (ή δεν μπορούν) να κινητοποιούνται για την επίτευξη των ατομικών ή των συλλογικών στόχων. Η ομοφοβία και η τρανσοφοβία ως έμφυλα πλαίσια, διαπλέκονται με φυλετικές, ταξικές, ηλικιακές κ.ά. παραδοχές και συγκροτούν «κόμβους» όπου υποκείμενα, ομάδες και πρακτικές λογοκρίνονται, συγκρούονται και ιεραρχούνται. Επεξεργάζομαστε την έννοια της «κομβικότητας», η οποία εκκινεί από τις Σπουδές για τα Φύλα, για να μελετήσουμε την ανα/παραγωγή των κοινωνικών ανισοτήτων και τις διεκδικήσεις εκ μέρους διαφορετικών κοινωνικών ομάδων με διακριτές έμφυλες ταυτότητες. Η συζήτηση για την έννοια του κοινωνικού φύλου και τα όριά της. Κοινωνικό φύλο και θεωρίες της επιτέλεσης. Η αποδόμηση του διλήμματος: Ισότητα vs διαφορά. Φύλα και σεξουαλικότητες: Ιστορική διαμόρφωση. Η διαμόρφωση της ετεροκανονικότητας. Η συζήτηση για την κομβικότητα. Η ιστορική κατασκευή της αρρενωπότητας. Ηγεμονικές και συμπεριληπτικές αρρενωπότητες. Ομοφοβία: Η συζήτηση για την εκφορά του φύλου και την επικύρωση του ετεροσεξισμού. Ομοκοινωνικές ομάδες και συγκρότηση ταυτοτήτων. Τρανς κοινωνικότητες, ταυτότητες και πρακτικές. Θηλυκές αρρενωπότητες/Αρρενωπές θηλυκότητες. Οι πολιτικές των ταυτοτήτων στην εποχή της υπερποικιλότητας.

Κείμενα και ταυτότητες

Το μάθημα περιλαμβάνει διαφορετικές προσεγγίσεις που εντάσσονται στους χώρους της Ανάλυσης Λόγου (Discourse Analysis) και της Πραγματολογίας (Pragmatics) και δίνει έμφαση σε ζητήματα κατασκευής ταυτοτήτων μέσω ποικίλων φαινομένων του λόγου. Αντλώντας από την προσέγγιση της Κοινωνικής Κατασκευής (Social Constructionism), οι ταυτότητες νοούνται όχι ως εγγενείς, στατικές και αναλλοίωτες ιδιότητες των ομιλητών/τριών, αλλά ως δυναμικές, κοινωνικά προσδιορισμένες και πολλαπλές κατασκευές των ομιλητών/τριών ανάλογα με τους συγκεκριμένους επικοινωνιακούς και κοινωνικούς στόχους τους και τις εκάστοτε περιστάσεις. Επιμέρους θεματικές του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στην Ανάλυση Λόγου (ορισμός κειμένου, περικειμένου και κειμενικού είδους, Αρχή της Συνεργασίας, Θεωρία Γλωσσικών Πράξεων, Ταυτότητα με βάση την προσέγγιση της Κοινωνικής Κατασκευής)

2. Η δείξη ως μηχανισμός κατασκευής κοινωνικής απόστασης και εγγύτητας

3. Ευγένεια, πρόσωπο (face) και κοινωνική απόσταση ή εγγύτητα

4. Οι αφηγήσεις ως πεδίο κατασκευής ταυτοτήτων

5. Το χιούμορ ως εργαλείο κατασκευής ταυτοτήτων και κοινωνικών ανισοτήτων

6. Η γλωσσική δημιουργικότητα ως μέσο κατασκευής ταυτοτήτων

7. Ανάλυση Συνομιλίας και κατασκευή ταυτοτήτων.

Σχολική γνώση, εκπαιδευτικές πρακτικές και κοινωνικές ανισότητες

Το μάθημα έχει στόχο να εξοικειώσει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές με βασικές θεματικές, εννοιολογικά εργαλεία και ερευνητικές πρακτικές της Κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης. Εστιάζει στις πρακτικές που συγκροτούν την εκπαίδευση ως κοινωνικό πεδίο δίνοντας έμφαση στη δυναμική σχέση μεταξύ κοινωνικής δομής και δράσης των κοινωνικών υποκειμένων. Εξετάζει δηλαδή πώς οι εκπαιδευτικοί θεσμοί, διαδικασίες και εμπειρίες διαμορφώνονται από τις κοινωνικές δομές, αλλά ταυτόχρονα συμβάλλουν στη διαμόρφωση των δομών, των κοινωνικών σχέσεων και των κοινωνικών υποκειμένων. Βασικοί άξονες είναι η (ανα)παραγωγή των κοινωνικών ανισοτήτων στην εκπαίδευση (με έμφαση στις ταξικές και τις εθνοπολιτισμικές ανισότητες), η σχολική γνώση και οι εκπαιδευτικοί μηχανισμοί κατηγοριοποίησης και συγκρότησης κοινωνικών και πολιτισμικών ιεραρχήσεων και ταυτοτήτων.

Οι βασικές ενότητες του μαθήματος:

Εκπαίδευση, πολιτισμικό κεφάλαιο και συμβολική βία

Η σχολική γνώση ως κοινωνική κατασκευή: Το πλαίσιο της Νέας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης

Παιδαγωγική πρακτική και κοινωνικός έλεγχος: Η θεωρία των παιδαγωγικών κωδίκων

Πολιτικές της σχολικής γνώσης, εξουσία και σύγκρουση

Σχολική κουλτούρα και αντίσταση

Επιτελεστικότητα, εκπαιδευτική αγορά και εξουσία

Γονικές εκπαιδευτικές πρακτικές και ανισότητες

Εθνοπολιτισμικές διαφορές, ιεραρχίες και εκπαιδευτικοί αποκλεισμοί.

Το μάθημα επιχειρεί να αναδείξει τις διαφορετικές θεωρητικές αφηγήσεις των προσεγγίσεων που παρουσιάζει, τα εννοιολογικά τους εργαλεία και τα ερευνητικά αποτελέσματα στα οποία οδήγησαν, τοποθετώντας τα στο ιστορικό τους πλαίσιο και επισημαίνοντας αντίστοιχα τα όρια τους. Η ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα αποτελεί βασικό πεδίο αναφοράς.

Μειονότητες, μετανάστες, πρόσφυγες στην εκπαίδευση

Η συγκρότηση της ταυτότητας των πολιτών και η διατήρηση της σταθερότητας κρατών με πληθυσμούς διαφορετικών εθνότητων και γλωσσών αποτελεί μείζονα στόχο των εθνικών εκπαιδευτικών συστημάτων σε όλο τον κόσμο. Οι ιστορικές, πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες που προσδιορίζουν τη δημιουργία μειονοτικών, μεταναστευτικών ή προσφυγικών πληθυσμών, τις διαδικασίες ένταξης/αποκλεισμού, ταυτοτήτων, αλλά και ιεραρχήσεων είναι βασικοί άξονες του μαθήματος.

Στόχος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να εξοικειωθούν με ένα ευρύ φάσμα βιβλιογραφίας σχετικά με τα έθνη-κράτη, την εκπαίδευση και την πολιτισμική ποικιλομορφία και να εισαχθούν σε διαφορετικές επιστημονικές προσεγγίσεις αυτού του πεδίου.

Το μάθημα εστιάζει κυρίως στον τρόπο με τον οποίο τα κρατικά εκπαιδευτικά συστήματα ορίζουν και χειρίζονται τον εθνικά/εθνοτικά «άλλο» μέσα στο τρέχον πολιτικό πλαίσιο στο λεγόμενο δυτικό κόσμο. Έμφαση δίνεται στην κριτική προσέγγιση των κατηγοριών «μειονότητες», «μετανάστες», «πρόσφυγες», τη διερεύνηση των πολιτικών διαχείρισης της εθνοπολιτισμικής πολυμορφίας, αλλά και του ρόλου της εκπαίδευσης σε θέματα ταυτότητας, ρατσισμού, συμπεριλήψης, πολιτικής συμμετοχής και αποκλεισμού. Στο μάθημα παρεμβαίνουν με εισηγήσεις ειδικοί επιστήμονες με σχετικά ερευνητική και παιδαγωγική εμπειρία.

Οι θεματικοί άξονες του μαθήματος είναι:

Μειονότητες, μετανάστες, πρόσφυγες: Κοινωνικές ταξινόμησεις, ιεραρχίες και σχέσεις εξουσίας.

Ιστορικότητα του μεταναστευτικού φαινομένου και των μεταναστευτικών πολιτικών.

Εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα: από τα έθνη-κράτη στον παγκοσμιοποιημένο κόσμο.

Η εκπαίδευση σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες. Ταυτότητες - ιδιότητα του πολίτη- μηχανισμοί κοινωνικής ένταξης και πολιτικού αποκλεισμού.

Η διαχείριση της εθνοπολιτισμικής ποικιλομορφίας στην εκπαίδευση (έμφαση στο ευρωπαϊκό και ελληνικό πλαίσιο). α) Εκπαιδευτικές πολιτικές, β) Εκπαιδευτική πράξη.

Η προσφυγική κρίση και οι εκπαιδευτικές προκλήσεις. Κριτική ανάλυση εκπαιδευτικών παρεμβάσεων στο ελληνικό πλαίσιο.

Ταυτότητες και Ομάδες: Η συνάντηση του ψυχικού με το κοινωνικό

Το μάθημα επικεντρώνεται σε δύο από τις κεντρικότερες, και αλληλένδετες, θεματικές της σύγχρονης κοινωνικής ψυχολογίας: Την ταυτότητα και τις ομαδικές σχέσεις. Η θεματολογία εκτείνεται σε τέσσερις ενότητες:

(α) Πειραματικές έρευνες των ομαδικών φαινομένων

Η πρώτη ενότητα του μαθήματος αφιερώνεται στη μελέτη των φαινομένων που διέπουν τις ομάδες, έτσι όπως μελετήθηκαν από την πειραματική κοινωνική ψυχολογία, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις διαδικασίες της κοινωνικής επιρροής. Αναλύονται κλασικές μελέτες από τη δεκαετία του 1930 και μετέπειτα καθώς και οι πρόσφατες εξελίξεις γύρω από τη μειονοτική επιρροή, την κοινωνική ταυτότητα και την κατηγοριοποίηση. Τέλος, αναδεικνύεται η σημασία αυτών των ερευνών για τη λειτουργία των ομάδων στο φυσικό περιβάλλον όπως είναι οι ομάδες στο χώρο εργασίας, στο πολιτικό πεδίο και οι ομάδες λήψης αποφάσεων.

(β) Η ψυχοδυναμική ανάλυση της διεργασίας ομάδας

Όπως στην πρώτη ενότητα έτσι και στη δεύτερη εξετάζεται η δύναμη που έχουν οι ομάδες να επηρεάζουν την ατομική συμπεριφορά, η εμπειρία και η από κοινού κατασκευή της πραγματικότητας καθώς και οι ιδιότητες που χαρακτηρίζουν τις ομάδες αυτές καθεαυτές. Η δι-

αφορά με την πρώτη ενότητα έγκειται στον τρόπο με τον οποίον αντιμετωπίζονται οι εμπλεκόμενες ψυχολογικές διεργασίες, η φύση των υποκειμένων και η σχέση τους με τις ομάδες. Το βασικό επιχείρημα είναι ότι στις ομάδες «οι άλλοι» και «η ομάδα ως σύνολο» παράγουν φαινόμενα που βρίσκονται στη σφαίρα του ασυνειδήτου και του παραλόγου. Έτσι η έμφαση στο μέρος αυτό δεν είναι στη γνωστική επεξεργασία της πληροφορίας που είναι κατά βάση συνειδητή και προσπελάσιμη αλλά στα ασυνείδητα κίνητρα, στην ασυνείδητη επικοινωνία και στις διεργασίες ταύτισης και προβολής.

(γ) Στάσεις και κοινωνικές αναπαραστάσεις

Η ενότητα αυτή ασχολείται λιγότερο με τη διεργασία ομάδας και περισσότερο με τις αναπαραστάσεις για τον κόσμο και τις αξιολογήσεις που τις συνοδεύουν. Η κοινωνική ψυχολογία έχει συχνά αντιμετωπίσει αυτά τα θέματα μέσα από μια ατομικιστική οπτική και έχει χρησιμοποιήσει έννοιες όπως στάσεις, πιστεύω, στερεότυπα. Η ανάλυση σ' αυτό το μέρος αντιτίθεται σ' αυτήν την ατομικιστική οπτική και υποστηρίζει ότι οι αξιολογήσεις που κάνουν οι άνθρωποι βασίζονται στις κοινές τους απόψεις για τον κόσμο που στη συνέχεια ενεργοποιούνται μέσα από την κοινωνική αλληλεπίδραση και ενισχύονται μέσα από τα μαζικά μέσα επικοινωνίας. Ειδικότερα, εισάγονται τρεις εναλλακτικές προσεγγίσεις της μελέτης των αναπαραστάσεων και των κατ' επέκταση αξιολογήσεων: Θεωρία των στάσεων, θεωρία κοινωνικών αναπαραστάσεων και ψυχολογία του λόγου.

(δ) Διομαδική σύγκρουση και ρατσισμός

Στην τελευταία ενότητα αναλύονται μια σειρά από θέματα που αναφέρονται σε φαινόμενα καθημερινής ή ευρύτερης σύγκρουσης και που έχουν απασχολήσει την κοινωνική ψυχολογία σχετικά πρόσφατα. Τα φαινόμενα αυτά είναι κάποτε παγκόσμιας σημασίας και έχουν πολύπλοκη πολιτική, οικονομική και κοινωνική ιστορία. Ωστόσο εφόσον εμπλέκουν άτομα που δρουν σε ατομική ή συλλογική βάση θέτουν σημαντικά ερωτήματα για τις ψυχολογικές διαστάσεις της κοινωνικής σύγκρουσης και γι' αυτό που στην κοινωνική ψυχολογία είναι γνωστό ως δι-ομαδικές σχέσεις. Επιλέγεται ως παραδειγματική δι-ομαδική συνθήκη το θέμα του ρατσισμού.

Διεπιστημονικό Σεμινάριο (ΔΣ) «Εκπαίδευση, δικαιώματα και ανισότητες»

Το μάθημα αντλεί από τους θεωρητικούς άξονες του Μ. Foucault, του Γ. Agamben, της επιτελεστικής θεωρίας του φύλου (J. Butler) και της κριτικής κοινωνικής ανθρωπολογίας προκειμένου να: α) Εστιάσει σε μορφές βιοπολιτικής που διέπουν τις μετανεωτερικές κοινωνίες, β) να αναλύσει τις τεχνικές με τις οποίες οι πληθυσμοί καταγράφονται, ελέγχονται και ρυθμίζονται, γ) να υπογραμμίσει νέες, επεξεργασμένες και συχνά άρρητες μορφές ευγονικής, δ) να αναζητήσει τους όρους και τους τρόπους με τους οποίους η βιοπολιτική μετατρέπεται σε θανατοπολιτική, ε) να εστιάσει σε παράγοντες όπως είναι η κοινωνική τάξη, το φύλο, η φυλή, η εθνότητα, η αρτιμέλεια, η θρησκεία, η υγεία, η ηλικία, η σεξουαλικότητα προκειμένου να καταδείξει πως αυτοί συνιστούν αιτίες άνισης μεταχείρισης, διαμορφώνουν ασύμμετρες σχέσεις εξουσίας και συγκροτούν με

όρους κοινωνικούς και πολιτικούς ευάλωτες ομάδες και υποκείμενα που εκλαμβάνονται ως κάτι λιγότερο από ανθρώπους.

Υπό αυτό το πρίσμα η έννοια των δικαιωμάτων προσεγγίζεται κριτικά. Τονίζεται ότι να μην ο δικαιωματικός λόγος έφερε στο προσκήνιο τα αιτήματα και τις διεκδικήσεις όσων δεν είχαν φωνή, όμως οι εξαγγελίες περί ισότιμης αναγνώρισης, συμμετοχής και μη διάκρισης περιμένουν σε πολλές περιπτώσεις να γίνουν πράξη.

Υπό αυτό το πρίσμα οι εισηγήσεις του σεμιναρίου αναφέρονται σε πληθυσμούς/ομάδες που βιώνουν διακρίσεις, ανισότητες και αποκλεισμούς και τα δικαιώματα αποτελούν για αυτές ένα μακρινό όραμα (εθνότητες, μετανάστες, άτομα ΑΜΕΑ, άτομα της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας, παιδιά, γυναίκες, χρόνια ψυχικά πάσχοντες, φυλακισμένοι). Τέλος δίνεται έμφαση στην αναπαραγωγή στερεοτύπων και προκαταλήψεων για τις εν λόγω ομάδες, γεγονός που υποθάλλει τον ρατσισμό, την ομοφοβία, το σεξισμό και τις πρακτικές που απορρέουν από αυτούς.

Εργαστήριο μεθοδολογίας: Ανάλυση δεδομένων

Το εργαστήριο εισάγει τους συμμετέχοντες: α) Στις βασικές μεθόδους και τις τεχνικές, που είναι κατάλληλες για την ανάλυση ποσοτικών (στατιστική ανάλυση) και ποιοτικών δεδομένων στο πλαίσιο ερευνών στις Επιστήμες του Ανθρώπου και β) στη χρήση λογισμικού για την ανάλυση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων. Αποτελείται από τριώρες εβδομαδιαίες συναντήσεις. Κάθε συνάντηση διαιρείται σε δύο μέρη. Κατά τη διάρκεια του πρώτου μέρους παρουσιάζεται ένα πρόβλημα και επιλέγεται και αναπτύσσεται η κατάλληλη στατιστική μεθοδολογία για τη λύση του. Το στατιστικό περιεχόμενο αυτού του μέρους είναι: Κατανομές συχνότητας και οι γραφικές παραστάσεις τους, μέτρα της κεντρικής τάσης, διασπορά, κανονική κατανομή, δειγματοληψία, δειγματοληπτική κατανομή, εκτίμηση με τα διαστήματα εμπιστοσύνης, εισαγωγή στον έλεγχο υποθέσεων, έλεγχος t, ανάλυση της διασποράς, έλεγχος με την κατανομή χ², την απλή παλινδρόμηση και την εισαγωγή στην ανάλυση πολλαπλής παλινδρόμησης, τους μη παραμετρικούς ελέγχους και την εισαγωγή στην παραγοντική ανάλυση. Συχνά παρουσιάζεται η χρήση του στατιστικού λογισμικού για την εφαρμογή των κατάλληλων αναλύσεων.

Στο δεύτερο μέρος χρησιμοποιούνται δεδομένα που προέρχονται από πραγματικές μελέτες. Η ανάλυσή τους είναι βασισμένη στη χρήση του υπολογιστή. Οι συμμετέχοντες αποφασίζουν και εφαρμόζουν την κατάλληλη στατιστική επεξεργασία. Τέλος, προετοιμάζουν μια σύντομη έκθεση με τα συμπεράσματά τους.

Αντίστοιχα, παρουσιάζονται μέθοδοι ποιοτικής έρευνας για τη συλλογή και την ανάλυση ποιοτικών δεδομένων όπως οι συνεντεύξεις, οι μελέτες πεδίου, εθνογραφία, ανάλυση περιεχομένου, η κωδικοποίηση ποιοτικών δεδομένων, ανάλογα με τα ερευνητικά ερωτήματα.

Άρθρο 7

ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται να διεξάγεται με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αποκλειστικά στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Σε ανωτέρα βία ή έκτακτες συνθήκες, όπου δεν καθίσταται δυνατή η διά ζώσης διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ή η χρήση των υποδομών του Ε.Κ.Π.Α. για τη διεξαγωγή των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και λοιπών δραστηριοτήτων του,

- οργάνωσης μαθημάτων εμβάθυνσης και φροντιστηριακών ασκήσεων, πέραν των υποχρεωτικών ωρών διδακτικού έργου.

Υπεύθυνη για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως και για τα ζητήματα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων είναι η Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Ε.Κ.Π.Α.

Το Ε.Κ.Π.Α. τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα προσβάσιμη και σε άτομα με αναπηρία, μέσω της οποίας παρέχονται υπηρεσίες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα δύναται να αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό ανά μάθημα, το οποίο δύναται να περιλαμβάνει σημειώσεις, παρουσιάσεις, ασκήσεις, ενδεικτικές λύσεις αυτών, καθώς και βιντεοσκοπημένες διαλέξεις, εφόσον τηρείται η κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό υλικό παρέχεται αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση των φοιτητών και προστατεύεται από τον ν. 2121/1993 (Α' 25), εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

Άρθρο 8

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

8.1 Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και εξεταστική περίοδο τριών (3) εβδομάδων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικά κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

8.2 Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

8.3 Η παρακολούθηση των μαθημάτων/εργαστηρίων κ.λπ. είναι υποχρεωτική. Ένας/Μία μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις) μόνο αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 85% των ωρών του μαθήματος και έχει περάσει επιτυχώς τις εξετάσεις, με δικαίωμα εξέτασης σε δύο εξεταστικές περιόδους. Σε αντίθετη περίπτωση, μετά από αίτηση στη Συντονιστική Επιτροπή, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια μπορεί να αντικαταστήσει το μάθημα επιλογής, στην εξέταση του οποίου απέτυχε σε δυο εξεταστικές περιόδους με ένα άλλο μάθημα επιλογής. Σε περίπτωση ανεπιτυχούς εξέτασης ή ελλιπούς φοίτησης σε υποχρεωτικό μάθημα, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, καθώς δεν προβλέπεται αντικατάσταση των υποχρεωτικών μαθημάτων. Σε περίπτωση που το ποσοστό απουσιών φοιτητή/τριας ξεπερνά το 15% στο σύνολο των μαθημάτων, τίθεται θέμα διαγραφής του/

της. Το εν λόγω θέμα εξετάζεται από τη Σ.Ε., η οποία γνωμοδοτεί σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος. Δεν προβλέπεται δυνατότητα απουσίας από το Σεμινάριο της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

8.4 Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου ή δύναται και να στηριχθεί σε ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, γραπτές εργασίες, τελική εργασία στο τέλος του εξαμήνου ή και το συνδυασμό των παραπάνω. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον/ην διδάσκοντα/ουσα του κάθε μαθήματος. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10 με ενδιάμεση στρογγυλοποίηση στο μισό βαθμό (0,5). Ο ελάχιστος βαθμός επιτυχούς εξέτασης είναι το πέντε (5,00). Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα/τη διδάσκουσα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. και του Τμήματος μέσα σε τέσσερις (4) εβδομάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος. Σε περίπτωση που κατ' επανάληψη σημειώνεται υπέρβαση του ανωτέρω ορίου από διδάσκοντα/ουσα, ο/η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. ενημερώνει σχετικά τη Συνέλευση του Τμήματος.

8.5 Το ποσοστό συμμετοχής των εργαστηριακών ασκήσεων, εργασιών και σεμιναρίων στον τελικό βαθμό του κάθε μαθήματος καθορίζεται για κάθε μάθημα ξεχωριστά, έπειτα από εισήγηση του/ης διδάσκοντα/ουσας κάθε μαθήματος και αναγράφεται στον Οδηγό Σπουδών του Π.Μ.Σ.

8.6 Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.7 Δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της Σ.Ε και εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του Τμήματος και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

8.8 Στις περιπτώσεις ασθένειας ή ανάρρωσης από βαριά ασθένεια συνιστάται ο/η διδάσκων/ουσα να διευκολύνει, με όποιον τρόπο θεωρεί ο/η ίδιος/α πρόσφορο, τον/την φοιτητή/τρια (π.χ. προφορική εξ αποστάσεως εξέταση). Κατά τις προφορικές εξετάσεις ο/η διδάσκων/ουσα εξασφαλίζει ότι δεν θα παρευρίσκεται μόνος του/της με τον/την εξεταζόμενο/η φοιτητή/τρια.

8.9 Υποχρεωτικά μαθήματα στα οποία κάποιοι δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό κατά την εξεταστική περίοδο του Ιουνίου και την επαναληπτική του Σεπτεμβρίου, οφείλει να τα επαναλάβει.

8.10 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει εμφλοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα,

ύστερα από έγγραφο του/της αρμόδιου διδάσκοντα/ουσας και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

8.11 Αν ο φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

8.12 Τα γραπτά φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δύο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Συνέλευσης συντάσσεται σχετικό πρακτικό και καταστρέφονται - εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

8.13 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = (\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k) / \Sigma \text{ΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

BM_k = βαθμός του μαθήματος κ

ΠΜ_k = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των υποχρεωτικών και τον απαιτούμενο αριθμό των επιλεγόμενων από τα προσφερόμενα μαθήματα του Π.Μ.Σ. και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία και συγκεντρώνοντας έτσι εκατόν είκοσι (120) ECTS.

Άρθρο 9

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

9.1 Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ) γίνεται στην αρχή του τρίτου εξαμήνου μετά την παρακολούθηση τουλάχιστον δύο εκ των τριών υποχρεωτικών μαθημάτων και όλων των μαθημάτων επιλογής του πρώτου έτους και την επιτυχή εξέταση σε αυτά.

9.2 Η ΜΔΕ πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

9.3 Ύστερα από αίτηση του/της υποψηφίου/ας στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωμα-

τικής εργασίας, ο/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, η Συντονιστική Επιτροπή ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η αγγλική ή η ελληνική και ορίζεται μαζί με τον ορισμό του θέματος.

Οι φοιτητές/ριες οφείλουν να βρίσκονται σε συχνή επαφή με τους επιβλέποντες/τις επιβλέπουσες των διπλωματικών εργασιών τους από τη στιγμή της ανάθεσης της διπλωματικής εργασίας, να λαμβάνουν υπόψη τις υποδείξεις του/της για την καλύτερη διεξαγωγή της και να τηρούν τα χρονικά όρια που συμφωνούν μαζί τους σε σχέση με την πορεία της εργασίας τους.

9.4 Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να οριστικοποιηθεί κατόπιν αίτησης του/της φοιτητή/τριας και σύμφωνης γνώμης του/ης επιβλέποντος/ουσας προς τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. Στην αίτηση πρέπει να υπάρχει και συνοπτική δικαιολόγηση της αλλαγής.

Το αντικείμενο της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας εντάσσεται στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και πρέπει να είναι πρωτότυπο. Η διπλωματική εργασία μπορεί να είναι είτε βιβλιογραφική έρευνα και μελέτη ενός θεωρητικού ζητήματος, είτε ερευνητική εργασία. Επίσης μετά από έγκριση του επιβλέποντα καθηγητή και της συντονιστικής επιτροπής, μπορεί να περιλαμβάνει πρακτική άσκηση στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας υποστηρίζεται από σχετικό με τη ΜΔΕ σεμινάριο, καθώς και εργαστήριο μεθοδολογίας με αντικείμενο την ανάλυση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων.

Η έκτασή της κυμαίνεται από 17.000 έως 20.000 λέξεις χωρίς τα παραρτήματα. Περιλαμβάνει υποχρεωτικά σύντομη περιγραφή του περιεχομένου (περίληψη) στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα. Η εργασία πρέπει να είναι δακτυλογραφημένη, σε διάστιχο 1.5, μέγεθος γραμματοσειράς 12 (Arial ή Calibri) και σελίδες μεγέθους Α4. Στο εξώφυλλο αναγράφεται το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, το όνομα του/της ΜΦ, το όνομα του/ης επιβλέποντος/ουσας, ο τίτλος της Μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, και το ακαδημαϊκό έτος. Η εργασία ολοκληρώνεται και υποβάλλεται για κρίση στο τέλος του δ' εξαμήνου σπουδών. Κατατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή.

9.5 Για να εγκριθεί η εργασία ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.

9.6 Ο/Η Επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Ε.Κ.Π.Α. ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού

Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους,

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Ε.Κ.Π.Α. ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

9.7 Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο «ΠΕΡΓΑΜΟΣ», σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α.

9.8 Εφόσον η Μ.Δ.Ε. περιέχει πρωτότυπα αποτελέσματα μη δημοσιευμένα, δύναται, κατόπιν αιτήσεως του/της επιβλέποντος/ουσας, η οποία συνυπογράφεται από τον/την μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια, να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα μόνο οι περιλήψεις, και το πλήρες κείμενο να δημοσιευθεί αργότερα.

Άρθρο 10

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

10.1 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

10.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/ις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσαρμοστικότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (<https://access.uoa.gr/>).

10.3 Το Γραφείο Διασύνδεσης του Ε.Κ.Π.Α. παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (<https://www.career.uoa.gr/ypiresies/>).

10.4 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του Π.Μ.Σ., διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του Π.Μ.Σ. κ.ά.

10.5 Η Συνέλευση του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, μετά την εισήγηση της Σ.Ε., δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- Υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,

- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον παρόντα κανονισμό,

- έχουν αποτύχει κατά την εξέταση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας,

- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,

- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,

- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,

- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι.

10.6 Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια διαγραφεί από το Π.Μ.Σ., μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

10.7 Οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS+ ή CIVIS, κατά την κείμενη νομοθεσία. Στην περίπτωση αυτή ο μέγιστος αριθμός ECTS που μπορούν να αναγνωρίσουν είναι τριάντα (30). Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μετά το Β' εξάμηνο σπουδών τους. Οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να κάνουν αίτηση προς τη Σ.Ε. και να ακολουθήσουν τους όρους του προγράμματος.

Το Π.Μ.Σ. μπορούν να το παρακολουθήσουν και φοιτητές/τριες από διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS+, σύμφωνα με τις συναφθείσες συνεργασίες.

10.8 Δεν προβλέπεται Πρακτική Άσκηση.

10.9 Οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν έως ένα (1) μάθημα επιλογής από άλλο Π.Μ.Σ. του Ε.Κ.Π.Α. ή άλλων ΑΕΙ. Εφόσον το επιθυμούν, οφείλουν να κάνουν σχετική αίτηση στη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ., η οποία θα την εξετάσει και θα μπορεί να την απορρίψει, σε περίπτωση που το προτεινόμενο μάθημα δεν εμπίπτει στα γνωστικά αντικείμενα του Π.Μ.Σ.

10.10 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του Ε.Κ.Π.Α. δύναται να εγγραφούν σε Π.Μ.Σ. του ίδιου ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

10.11 Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10.12 Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/ις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες (βλ. άρθρο 17).

10.13 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

10.14 Για τη συμμετοχή τους στο Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των 650 ευρώ ανά εξάμηνο. Η καταβολή του τέλους γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου. Στην περίπτωση χορήγησης παράτασης ενός εξαμήνου για την ολοκλήρωση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, το ειδικό τέλος φοίτησης για το επιπλέον εξάμηνο φοίτησης ορίζεται σε 300 ευρώ εφάπαξ.

Άρθρο 11

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ

11.1 Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, οι φοιτητές/τριες Π.Μ.Σ., που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριών που εισάγονται στο Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος.

11.2 Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών του Π.Μ.Σ. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής στο Π.Μ.Σ.

11.3 Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

11.4 Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση του Τμήματος και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

11.5 Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/τριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

11.6 Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., που γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι σύμφωνα με τη διάταξη 3.3 του παρόντος κανονισμού, απαλλάσσονται από την καταβολή διδάκτρων.

11.7 Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα σε Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β' βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας υπάρχει η δυνατότητα να παρέχεται μείωση στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης κατά 50%.

Άρθρο 12

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ

Χορήγηση υποτροφίας αριστείας

Προβλέπεται η χορήγηση μίας υποτροφίας ύψους εξακοσίων πενήντα ευρώ (650 €). Η υποτροφία χορηγείται με κριτήριο την επίδοση στα μαθήματα του πρώτου έτους σπουδών εφόσον πληρούνται τα παρακάτω εισοδηματικά κριτήρια. Οι υποψήφιοι/ιες δεν πρέπει να κατέχουν έμμισθη θέση στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα ούτε να λαμβάνουν υποτροφία από οποιοδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Υποψήφιοι/-ες μπορούν να είναι φοιτητές/-τριες του δευτέρου έτους σπουδών που έχουν ολοκληρώσει το ήμισυ της κανονικής διάρκειας φοίτησης υπό την προϋπόθεση ότι το εισόδημά τους δεν υπερβαίνει:

α. Το ποσόν των 20.000 € για υποψήφιους/ες οι οποίοι υποβάλλουν ατομική δήλωση εισοδήματος. Εφόσον στην δήλωση εισοδήματος εμφανίζονται βαρύνοντα μέλη (παιδιά) το ποσόν αυτό επαυξάνεται κατά 5.000 € για κάθε βαρύνον μέλος.

β. Το ποσόν των 35.000 € για υποψήφιους/ες οι οποίοι υποβάλλουν οικογενειακή δήλωση εισοδήματος. Εφό-

σον στη δήλωση εισοδήματος εμφανίζονται βαρύνοντα μέλη (παιδιά) το ποσόν αυτό επαυξάνεται κατά 5.000 € για κάθε βαρύνον μέλος.

Στην περίπτωση που το ατομικό εισόδημα είναι χαμηλότερο των 5.000 € απαιτείται να προσκομιστεί και το εκκαθαριστικό σημείωμα φορολογίας εισοδήματος των γονέων, εφόσον οι γονείς υποβάλλουν δήλωση.

Οι ενδιαφερόμενοι/ες υποβάλλουν αίτηση στη Γραμματεία συνοδευόμενη από αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος φορολογίας εισοδήματος. Οι αιτήσεις εξετάζονται από τη Σ.Ε. Η κατάταξη γίνεται με βάση τον γενικό βαθμό των υποψηφίων στα μαθήματα του πρώτου έτους. Η υποτροφία χορηγείται στον/ην πρώτο/η στην κατάταξη. Οι αιτήσεις που δεν εμπίπτουν στα παραπάνω εισοδηματικά όρια (υπερβαίνουν δηλαδή τα ανωτέρω οριζόμενα κατά περίπτωση ποσά) δεν λαμβάνονται υπόψη για την κατάταξη.

Κριτήρια

- βαθμολογική επίδοση στα μαθήματα (με μέσο όρο μεγαλύτερο ή ίσο του οκτώ)

- επιτυχής ολοκλήρωση όλων των μαθημάτων σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών

- ατομικό και οικογενειακό εισόδημα

Σε περίπτωση ισοβαθμίας και σύμπτωσης εισοδήματος, γίνεται κλήρωση. Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια αποποιηθεί την υποτροφία, παρέχεται στον/στην επόμενο/η στη σειρά κατάταξης.

Διαδικασία

Οι φοιτητές/τριες μετά την πρόσκληση υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία αίτηση συνοδευόμενη υποχρεωτικά από τα κατωτέρω δικαιολογητικά:

1) Αναλυτική βαθμολογία

2) υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη μέσω της πλατφόρμας gongr, με το εξής κείμενο: «Δεν κατέχω έμμισθη θέση στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα ούτε λαμβάνω υποτροφία από οποιοδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα»

3) πρόσφατο εκκαθαριστικό εφορίας (ατομικό και οικογενειακό)

Η Σ.Ε του Π.Μ.Σ. εξετάζει τις υποψηφιότητες και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος, η οποία αποφασίζει σχετικά.

Μέσος Όρος: Σε όλες τις περιπτώσεις απονομής υποτροφιών ή βραβείων ο μέσος όρος υπολογίζεται από τον τύπο:

$$\text{Μέσος Όρος} = \left(\sum_{\kappa=1}^N \text{ΒΜ}_{\kappa} \cdot \text{ΠΜ}_{\kappa} \right) / \Sigma \text{ΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων των εξαμήνων κατά περίπτωση,

ΒΜ_κ = βαθμός του μαθήματος κ,

ΠΜ_κ = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ,

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων του/των εξαμήνου(ων) κατά περίπτωση.

Άρθρο 13

ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

13.1 Για την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ. διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία της Σχολής Επιστημών της Αγωγής.

13.2 Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Π.Μ.Σ. γίνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία.

13.3 Η χρηματοδότηση του Π.Μ.Σ. μπορεί να προέρχεται από:

- α) Τέλη φοίτησης,
- β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- γ) κληροδοτήματα,
- δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
- ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και
- στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

13.4 Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται από τον ίδιο τον/την φοιτητή/τρια ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του/της φοιτητή/τριας, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

13.5 Η διαχείριση των πόρων των Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Ε.Κ.Π.Α.

13.6 Οι πόροι των Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

α) Ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Όταν τα έσοδα του Π.Μ.Σ. προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 14

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ Π.Μ.Σ.

14.1 Το διδακτικό έργο του Π.Μ.Σ. ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Ε.Κ.Π.Α. ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους,

β) ομότιμους καθηγητές/τριες ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Ε.Κ.Π.Α. ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενους/ες καθηγητές/τριες,

δ) εντεταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες,

ε) επισκέπτες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες ερευνητές/τριες,

στ) ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

14.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύναται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Π.Μ.Σ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π. δύναται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του ν. 4957/2022. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

14.3 Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του Π.Μ.Σ.

14.4 Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.

Οι αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Το ονοματεπώνυμο του/ης διδάσκοντα/ουσας,

β) την ιδιότητά του/ης (π.χ. μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. κ.ά.),

γ) το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα (μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο),

δ) τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο.

14.5 Η κατανομή του διδακτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τόσο για το χειμερινό όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδακτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος η ανάθεση διδακτικού έργου δύναται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

14.6 Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστο-

λής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το Π.Μ.Σ., εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμα τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

Άρθρο 15
ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

15.1 Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η Συνέλευση του Τμήματος διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

15.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/η φοιτητή/ρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/ης ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/ης στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

15.3 Το Δ.Μ.Σ. πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

15.4 Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. ανά είδος Π.Μ.Σ. είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Ε.Κ.Π.Α. και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

15.5 Στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα».

Άρθρο 16
ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

16.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία και σε χώρο του Τμήματος, παρουσία του/ης Διευθυντή/ντριας του Π.Μ.Σ., του/της Προέδρου του Τμήματος/του/της Κοσμήτορα της Σχολής ή του/της Αναπληρωτή/τριας του/της και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

16.2 Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

16.3 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Π.Μ.Σ., σε εξαιρετικές περι-

πτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία του Τμήματος εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης. Η εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης εγκρίνεται από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος και τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας.

Άρθρο 17
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Π.Μ.Σ.

17.1 Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης

Το Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος που διοργανώνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, λειτουργεί μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

17.2 Εσωτερική αξιολόγηση

Στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών διαμορφώνεται και εφαρμόζεται, με ευθύνη και πρωτοβουλίες της οικείας Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π), Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ), το οποίο καλύπτει όλο το φάσμα των λειτουργιών και δραστηριοτήτων του ιδρύματος. Σκοπός του ΕΣΔΠ είναι η επίτευξη υψηλής ποιότητας στη λειτουργία του Ιδρύματος και η συνεχής βελτίωση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του, καθώς και η αποτελεσματική εργασία και απόδοση των υπηρεσιών του, σύμφωνα με τις διεθνείς πρακτικές, ιδίως εκείνες του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, και τις αρχές και κατευθύνσεις της ΕΘΑΑΕ.

Το ΕΣΔΠ Ε.Κ.Π.Α. περιλαμβάνει όλες εκείνες τις διαδικασίες - διεργασίες που απαιτούνται από το ίδρυμα για την συστηματική αξιολόγηση (εσωτερική και εξωτερική) και βελτίωση του όλου εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου που συντελείται στο Ε.Κ.Π.Α., καθώς και την εφαρμογή διαδικασιών πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών του όπως απαιτεί η νομοθεσία. Το πεδίο εφαρμογής του ΕΣΔΠ είναι η ακαδημαϊκή πιστοποίηση των Προγραμμάτων Σπουδών του Ιδρύματος, η πιστοποίηση του ΕΣΔΠ καθώς και η εφαρμογή της διασφάλισης ποιότητας στις ακαδημαϊκές και υπηρεσιακές μονάδες και το ανθρώπινο δυναμικό. Ειδικότερα

Από την ίδρυση του Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα», υιοθετήθηκαν διαδικασίες διασφάλισης

ποιότητας και αξιολόγησης του εν λόγω Π.Μ.Σ. οι οποίες πραγματοποιούνται με βάση την διεργασία 4 του ΕΣΔΠ Ε.Κ.Π.Α. που φέρει τον τίτλο «Εσωτερική Αξιολόγηση». Οι εν λόγω διαδικασίες αξιολόγησης περιλαμβάνουν αποτίμηση του διδακτικού έργου, καθώς και άλλων ακαδημαϊκών λειτουργιών και δράσεων. Το Πρόγραμμα Σπουδών αξιολογείται συστηματικά σε συνεχή βάση με τη συμμετοχή των φοιτητών/τριών, των διδασκόντων/ουσών και τις προτάσεις άλλων ενδιαφερόμενων μερών.

Αναλυτικότερα αξιολογούνται:

α) Το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ο σύγχρονος χαρακτήρας του Π.Μ.Σ. ΕΑΔ.

β) ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων καθώς και η πορεία και ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους φοιτητές/τριες.

γ) Ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον.

δ) Τα μαθήματα του προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ. ΕΑΔ.

ε) Οι διαδικασίες εσωτερικής αξιολόγησης που εφαρμόζονται στο Π.Μ.Σ. ΕΑΔ σε επίπεδο αποτελεσματικότητας και συμμόρφωσης με το ΕΣΔΠ του Ιδρύματος.

στ) Οι μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας, της αγοράς εργασίας και η προσαρμογή του περιεχομένου και των διαδικασιών του Π.Μ.Σ. ΕΑΔ σε αυτές.

Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης, συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και δράσεων του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών, και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, τα μέλη της διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και η ΟΜΕΑ του Τμήματος. Η διαδικασία της ετήσιας Εσωτερικής Αξιολόγησης αναδεικνύει τα δυνατά και αδύνατα στοιχεία της λειτουργίας του Π.Μ.Σ. και στοχεύει μεταξύ άλλων στην θέσπιση νέων στόχων και την αντιστοίχισή τους με τα επιθυμητά επίπεδα ποιότητας. Ένα ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα των διαδικασιών της ετήσιας περιοδικής αξιολόγησης του Π.Μ.Σ., (με κάποιες αποκλίσεις εξαιτίας ειδικών παραγόντων και συνθηκών που λαμβάνουν χώρα τη συγκεκριμένο περίοδο) είναι το εξής:

· Μέχρι 30 Οκτωβρίου: Ετήσιος Προγραμματισμός -Καθορισμός Στόχων

- Μέχρι 15 Δεκεμβρίου: Ενεργοποίηση Ηλεκτρονικών Ερωτηματολογίων Φοιτητών και Τελειοφοίτων

- Από 15 Δεκεμβρίου έως 15 Ιανουαρίου: Διενέργεια Εσωτερικής Αξιολόγησης από τους Φοιτητές, τους Τελειόφοιτους και τα μέλη Διδακτικού και Διοικητικού προσωπικού

- Έως τέλη Φεβρουαρίου: Επεξεργασία Ερωτηματολογίων - Σύνταξη Έκθεσης Εσωτερικής Αποτίμησης

- Έως 31 Μαρτίου: Δήλωση δεδομένων Ποιότητας για το Π.Μ.Σ. και το Τμήμα στο ΟΠΕΣΠ της ΕΘΑΑΕ

- Μέχρι 15 Μαΐου: Ενεργοποίηση Ηλεκτρονικών Ερωτηματολογίων Φοιτητών Φοιτητών και Τελειοφοίτων

- Μέχρι 15 Ιουνίου: (α) Διενέργεια Εσωτερικής Αξιολόγησης από τους Φοιτητές και τους Τελειόφοιτους (β) Συλλογή από τους διδασκοντες δελτίων μαθημάτων και ειδικού εντύπου όπου αποτυπώνεται η ερευνητική και διδακτική τους δραστηριότητα.

- Από 15 Ιουνίου έως 30 Ιουνίου: (α) Επεξεργασία Ερωτηματολογίων - Σύνταξη Έκθεσης Εσωτερικής Αποτίμησης, (β) Επεξεργασία και αποτίμηση δελτίων μαθημάτων και εντύπων ερευνητικής και διδακτικής δραστηριότητας και δημιουργία πινάκων με στατιστικά στοιχεία και ποιοτικά δεδομένα.

- Από 1η Ιουλίου έως 15 Ιουλίου: Εσωτερική Αξιολόγηση από ΜΟ.ΔΙ.Π. Ε.Κ.Π.Α.- Σύνταξη Έκθεσης Ευρημάτων και Καταλόγου ενεργειών βελτίωσης

Τα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης αποτυπώνονται σε ειδικό πρακτικό που συντάσσεται από τη ΜΟ.ΔΙ.Π., στο οποίο περιγράφονται αναλυτικά τα ευρήματα της αξιολόγησης, οι προτεινόμενες βελτιωτικές ενέργειες, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης τους, οι εμπλεκόμενοι σε αυτές και οι απαιτούμενοι πόροι. Εν συνεχεία τα αποτελέσματα της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης θα συζητηθούν σε ειδική συνάντηση που θα οργανωθεί από τον Διευθυντή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τους διδασκοντες και τα μέλη της διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης του Π.Μ.Σ. Τα αποτελέσματα της εν λόγω αξιολόγησης, θα κρίνουν την ανάγκη αναθεώρησης ορισμένων σημαντικών παραμέτρων του προγράμματος όπως αυτά της επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων, της εισαγωγής εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης, την προσθήκη ή αφαίρεση μαθημάτων του Π.Μ.Σ. κ.α. Σημαντικοί παράγοντες που θα συζητηθούν και ενδεχομένως θα οδηγήσουν σε αλλαγές είναι οι μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο, τα τρέχοντα δεδομένα και οι προοπτικές του συγκεκριμένου επιστημονικού πεδίου και των εξελίξεων στην αγορά, αλλά και υποδείξεις των φοιτητών και του διδακτικού προσωπικού σχετικά με σημεία που επιδέχονται βελτίωση.

Η εν λόγω συνάντηση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας καθορισμού των ετήσιων στόχων του Π.Μ.Σ. έτσι ώστε να συμπεριληφθούν τόσο στους ετήσιους στόχους όσο και στις απαιτούμενες ενέργειες οι αλλαγές, ώστε να δρομολογηθούν και να υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία αναμένεται να αντιμετωπιστούν με συνεργατικό πνεύμα, δημιουργικά και εποικοδομητικά, αρνητικά -αδύναμα σημεία της δομής του Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» αλλά και της μαθησιακής διαδικασίας. Ειδικά για το δεύτερο σημείο, αυτό των αλλαγών στις μαθησιακές διαδικασίες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού θα πρέπει να τονιστεί ότι έχουν τη δυνατότητα να κρίνουν τυχόν ανάγκες βελτίωσης και να προβούν σε εισηγήσεις στον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. για τροποποιήσεις των διδακτικών τους μεθόδων και αλλαγών στο περιεχόμενο των μαθημάτων. Για την ανάγκη αυτή λαμβάνονται υπόψη και οι φοιτητικές μαθησιακές επιδόσεις.

Οι Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις Αξιολόγησης, οι δείκτες παρακολούθησης και οι σχετικοί πίνακες προβλέπε-

ται να δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. ώστε να διευκολύνεται η διαδικασία πληροφόρησης και η δυνατότητα ανατροφοδότησης όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Επιπροσθέτως όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση του Π.Μ.Σ. θα ενημερώνονται μέσω ειδικού κειμένου που θα στέλνεται στους λογαριασμούς του ηλεκτρονικού τους ταχυδρομείου, για τα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης, τις αλλαγές που επήλθαν στο Π.Μ.Σ. ως αποτέλεσμα των συμπερασμάτων και των ενεργειών βελτίωσης που υιοθετήθηκαν και για την επίσημη στοχοθεσία του νέου έτους.

Μέσω των εν λόγω διαδικασιών εσωτερικής αξιολόγησης το Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» επιδιώκει η συνεχής βελτίωση της ποιότητας των σπουδών και των παροχών του προγράμματος, η διασφάλιση της βιωσιμότητας και η επάρκεια των πόρων και των υποδομών που απαιτούνται για την υλοποίηση του, η ανατροφοδότηση των διδασκόντων ώστε να βελτιώσουν την διδακτική του προσέγγιση, και γενικότερα η βελτίωση όλων των διεργασιών βάσει των οποίων υλοποιείται το Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα».

Άρθρο 18 ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2027-2028 εφόσον πληροί τα κριτήρια της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 19 ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι ήδη εγγεγραμμένοι/ες φοιτητές/τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό.

Για όσα θέματα δεν ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Διατριβών Ε.Κ.Π.Α. ή στον παρόντα Κανονισμό, αρμόδια να αποφασίσουν είναι τα όργανα του Π.Μ.Σ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 26 Ιουλίου 2023

Ο Πρύτανης
ΜΕΛΕΤΙΟΣ - ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ